

Abstrakt

Psychologické profilování je považováno za jednu z velice perspektivních kriminalistických metod využitelných při objasňování trestné činnosti. Cílem mé diplomové práce je objasnit roli metody psychologického profilování v procesu vyšetřování trestné činnosti, její význam a možnosti jejího uplatnění.

Diplomová práce se skládá ze tří hlavních částí, které se dále dělí do kapitol a podkapitol. Jednotlivé kapitoly a podkapitoly diplomové práce se zabývají různými hledisky metody psychologického profilování pachatele.

Po úvodních slovech následuje část diplomové práce zabývající se jednotlivými základními aspekty metody psychologického profilování. Tato část je rozdělena do sedmi kapitol. První kapitola seznamuje čtenáře s pojmem psychologického profilování a jeho podstatou. Druhá kapitola popisuje ve dvou podkapitolách historický vývoj dané metody v zahraničí a na území ČR. Třetí kapitola specifikuje druhy trestných činů vhodných k profilování. Kapitola čtvrtá se zabývá možnostmi využití služeb psychologa při vyšetřování trestných činů. Tato kapitola se člení do tří podkapitol, jež charakterizují konzultační činnost, soudně znaleckou psychologickou činnost a speciální psychologické postupy. Kapitola pátá shrnuje osobnostní a profesní předpoklady profilujícího odborníka. Šestá kapitola první části diplomové práce se zabývá jednotlivými prvky teoretického základu psychologického profilování. Tato kapitola v jednotlivých podkapitolách rozebírá koncepci vztahových a nevztahových deliktů, typologii neznámého pachatele, výklad motivačního pozadí, koncepce nakládání s tělem oběti a koncepci personifikování pachatele. Kapitola poslední se zabývá nejznámějšími počítačovými databázemi užívanými v psychologickém profilování – ViCLAS a VICAP.

Část druhá se zaměřuje na využití metody psychologického profilování v praxi. Tato část diplomové práce se rovněž člení do dvou kapitol. První kapitola se zabývá postupem při vytváření psychologického profilu. Tvoří ji tři podkapitoly, ve kterých je postupně popisován FBI model, profil pachatele podle modelu FBI v praxi a model OFA. Druhá kapitola se zaměřuje na vybrané oblasti využití psychologického profilování. Podkapitola první je věnována využití psychologického profilování u trestnému činu znásilnění. Podkapitola druhá se zaměřuje na využití psychologického profilování u sexuálního zneužívání dětí.

Třetí část diplomové práce pojednává o dalších specifických psychologických postupech v kriminalistické praxi využívaných během objasňování případu. Tato část se dělí do čtyř kapitol. První kapitola charakterizuje obor forenzní psycholingvistiky. Následující kapitoly třetí části se zaměřují na specifické oblasti aplikace forenzní lingvistiky. Druhá kapitola se zabývá tvorbou psychologického profilu na základě řečového chování neznámého pisatele, třetí kapitola pojednává o Statement analysis a konečně kapitola poslední zmiňuje metodu Threat assessment.

Závěrečná kapitola shrnuje poznatky diplomantky získané studiem dané problematiky. Zdůrazňuje zejména posun ve vývoji metody psychologického profilování od zprvu intuitivního postupu k specifické metodě založené na vlastní teoretické bázi, empirických poznatcích a standardizovaných postupech. V této kapitole jsou vyjádřeny názory diplomantky na nedostatky aplikace psychologického profilování v ČR, zejména neexistenci samostatné jednotky psychologického profilování v domácím prostředí a taktéž pozdní přistoupení profilujícího odborníka k vyšetřování případu. V této kapitole jsou taktéž uvedena statistická data týkající se úspěšnosti psychologického profilování v praxi. V závěru kapitoly diplomantka vyjadřuje názor, že ačkoli je zřejmé, že úspěšnost psychologického profilování nebude nikdy stoprocentní, zásadní přínos psychologického profilování spatřuje v možnosti zvýšení efektivnosti vyšetřovacích postupů v oblasti objasňování závažné trestné činnosti.